

Bruselj, 8. december 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0375 (COD)

14386/21
ADD 3

AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	25. november 2021
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. predh. dok.:	ST 14388/21 - COM(2021) 734 final - COM(2021) 577 final - SWD(2021) 359 final
Št. dok. Kom.:	SWD(2021) 360 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA Spremni dokument Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (prenovitev)

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2021) 360 final.

Priloga: SWD(2021) 360 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.11.2021
SWD(2021) 360 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta
o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij
(prenovitev)

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Povzetek
Ocena učinka revizije Uredbe št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij.
A. Potreba po ukrepanju
V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?
Evropske politične stranke so nadnacionalna zaveznitva strank, katerih cilj je, da „prispevajo k oblikovanju evropske politične zavesti in k izražanju volje državljanov Unije“ (člen 10(4) PEU). Njihov statut in financiranje ureja Uredba št. 1141/2014. Čeprav je bila Uredba dvakrat spremenjena pred evropskimi volitvami leta 2019, je mogoče še izboljšati: — določbe o financiranju, — vrednote EU, demokracijo in preglednost, — izvrševanje in upravno breme.
Kaj naj bi dosegli?
Glavni cilji revizije so: 1. izboljšati zakonodajni okvir, ki evropskim političnim strankam in fundacijam omogoča izpolnjevanje njihovih nalog pri oblikovanju evropske politične zavesti z zagotavljanjem demokratičnih načel iz člena 10 PEU; 2. zagotoviti, da evropske politične stranke in fundacije dosledneje spoštujejo vrednote EU iz člena 2 PEU; 3. boljše zagotavljati dobro finančno poslovanje evropskih političnih strank in fundacij, zagotoviti ustrezno izvrševanje Uredbe in zmanjšati raven upravnega bremena.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?
Pravna podlaga pobude je člen 224 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki določa: „Z uredbami, sprejetimi po rednem zakonodajnem postopku, Evropski parlament in Svet pripravita predpise o političnih strankah na evropski ravni iz člena 10(4) Pogodbe o Evropski uniji in zlasti pravila, ki se nanašajo na njihovo financiranje“. Ker Pogodba določa, da se pravila, ki urejajo delovanje evropskih političnih strank, določijo z uredbo, je treba vsako spremembo veljavnih pravil uvesti na ravni EU v skladu s členom 224 PDEU.
B. Rešitve
Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj?
Osnovni scenarij (možnost 1) je ohranitev sedanjega stanja in opustitev revizije Uredbe št. 1141/2014, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2019/493. Vendar ta možnost politike ne rešuje zgoraj opredeljenih težav in morda ne bo primerna za prihodnji razvoj dogodkov. Možnost 2 se osredotoča na revizijo določb o financiranju iz Uredbe. Ta možnost je strogo usklajena z zavezo predsednice Ursule von der Leyen iz njenih političnih usmeritev, in sicer da bo predložila zakonodajne predloge v okviru akcijskega načrta za evropsko demokracijo, da se zagotovijo večja preglednost plačanega političnega oglaševanja in jasnejša pravila za financiranje evropskih političnih

strank¹. Ta možnost bi izboljšala finančno sposobnost evropskih političnih strank in fundacij, ustvarila dodatna varovala pred tujim vmešavanjem prek donacij ter evropskim političnim strankam in fundacijam omogočila, da vzpostavijo plodnejše odnose s podobno mislečimi strankami članicami iz držav zunaj EU.

Možnost 3 presega zgolj revizijo določb o financiranju, da bi vključila tudi druge dele besedila Uredbe, pri katerih bi bile glede na analizo Komisije in prispevke deležnikov ciljno usmerjene izboljšave lahko koristne. Ta možnost poleg revizije določb o financiranju vključuje tudi zmanjšanje upravnega bremena, okrepitev izvrševanja in ureditve sankcij, operacionalizacijo mehanizma preverjanja vrednot EU in spodbujanje enakosti spolov.

V oceni učinka je predlagana možnost 3, saj je ta možnost najprimernejša za izpolnitev splošnih ciljev revizije.

Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?

Evropske politične stranke, fundacije, Organ za evropske politične stranke in fundacije ter odredbodajalec Evropskega parlamenta so se strinjali, da Uredba št. 1141/2014 zagotavlja koristen pravni okvir za njihove dejavnosti in da vzpostavljenega sistema ni treba v celoti prenoviti. Med neformalnimi posvetovanji pa so Komisijo obvestili o številnih pomanjkljivostih in vrzelih.

Te ugotovitve so bile potrjene v osnutku poročila Odbora Evropskega parlamenta za ustavne zadeve (AFCO).

Komisija je med 30. marcem 2021 in 22. junijem 2021 organizirala tudi odprto javno posvetovanje. Nanj so se odzvali državljani in državljanke EU, nevladne organizacije, države članice, ena raziskovalna organizacija, eno zasebno podjetje in druge organizacije. Čeprav je večina vprašanih menila, da je Uredba št. 1141/2014 koristna ali zelo koristna, so menili, da evropske politične stranke niso dovolj prepoznavne in da niso opremljene za izpolnjevanje svojih ustavnih nalog.

Komisija je poleg tega upoštevala tudi povratne informacije v okviru odprtega javnega posvetovanja o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo (ki je potekalo med 15. julijem 2020 in 15. septembrom 2020), v katerem je bila izražena široka podpora začrtanemu obsegu revizije Uredbe št. 1141/2014, s posebnim poudarkom na večji preglednosti financiranja in povezanosti med nacionalno in evropsko ravno.

Komisija je skupaj s sozakonodajalcema organizirala tudi najrazličnejše kampanje ozaveščanja, zlasti prek predstavnikov držav članic v Delovni skupini Sveta za splošne zadeve ter članov odbora AFCO in koordinatorjev političnih skupin v Parlamentu.

Med neformalnimi in formalnimi posvetovanji so deležniki izrazili podporo reviziji zakonodaje s ciljno usmerjenimi spremembami za obravnavo vseh ugotovljenih težav.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Možnost 3 je prednostna možnost, saj celovito obravnava vse ugotovljene težave in zagotavlja največji možni pozitiven učinek na vse skupine deležnikov. Ukrepi, predvideni v okviru predlagane možne politike, bi bili najprimernejši za izpolnitev splošnih ciljev revizije. Ta možnost vključuje kombinacijo ukrepov za odpravo preostalih pomanjkljivosti v določbah o financiranju, spodbujanje vrednot EU, demokracije in preglednosti ter krepitev izvrševanja in zmanjšanje upravnega bremena, s čimer bi evropskim političnim

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_sl.pdf

strankam in fundacijam pomagala izpolnjevati njihove ustavne naloge.
Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?
Nekatere ukrepe, namenjene utrditvi sistema finančnega poročanja za evropske politične stranke in fundacije, bi bilo lahko kompleksno uvesti. Vendar bi se to začetno upravno breme izravnilo z odpravo dvojnega računovodskega sistema, ki je trenutno določen v Uredbi.
Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?
Ni pomembnejših učinkov. Zaradi posebne narave Uredbe, in sicer da neposredno vpliva na 20 organizacij (10 evropskih političnih strank in 10 z njimi povezanih evropskih političnih fundacij), Organ za evropske politične stranke in evropske politične fundacije ter odredbodajalca Evropskega parlamenta, bodo imele možne politike zanemarljive okoljske, gospodarske in družbene učinke.
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?
Enako. Glej zgoraj.
Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?
Ocena učinka se osredotoča na učinke možnosti na področju temeljnih pravic in demokracije, in sicer na močnejšo vlogo evropskih političnih strank in fundacij, kar prispeva k oblikovanju evropskega demokratičnega prostora. Hkrati bi za evropske politične stranke in fundacije veljalo boljše finančno poslovanje in večja preglednost, kar bi na koncu koristilo volivcem in volivkam EU ter jim omogočilo bolj ozaveščene odločitve pred evropskimi volitvami.
Sorazmernost?
Predlog je sorazmeren, saj ne vključuje popolne prenove sistema, temveč se loteva zgolj preostalih vrzeli po prejšnjih dveh revizijah te uredbe, kot so jih opredelili glavni deležniki.
D. Spremljanje
Kdaj se bo politika pregledala?
Člen 38 Uredbe vsebuje revizijsko klavzulo, ki določa, da mora Evropski parlament vsakih pet let objaviti poročilo o uporabi Uredbe po posvetovanju z Organom za evropske politične stranke in fundacije. V poročilu mora po potrebi navesti vse možne spremembe, ki jih je treba uvesti v statut in sisteme financiranja. Najpozneje 6 mesecev po tem, ko Parlament objavi poročilo, mora Komisija predstaviti svoje poročilo o uporabi Uredbe. Poročilu po potrebi priloži zakonodajni predlog za nadaljnjo spremembo Uredbe.